

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/137/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8312201892
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8312201892.1

Uznesenie

Krajský súd v právnej veci navrhovateľky: X. A., H. Q. XX, XXX XX Q., práv. zast. JUDr. Alenou Matýsovou, advokátkou, AK Mierová 4, Humenné, proti odporcovi: Y. A., bytom I. X, Q., práv. zast. Mgr. Valérom Podolskim, advokátom, AK Námestie slobody 1, Humenné, o určenie neplatnosti dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o trovách konania, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č. k. 17C 30/2012-146 zo dňa 4.2.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa uznesenie.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Humenné (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým uznesením odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil aplikujúc ust. § 150 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) cit.: „Pri novom rozhodovaní o trovách konania súd zobral do úvahy charakter predmetu konania, ale prihliadol aj na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery oboch účastníkov konania vrátane toho, aký by bol dopad aplikácie § 150 O.s.p. na pomery úspešného účastníka v konaní. Prejednávaný predmet konania - neplatnosť dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov - síce iniciovala navrhovateľka, ale týka sa majetkovej sféry oboch účastníkov. Aj keď navrhovateľka nebola v spore úspešná, pokúsila sa na súde uplatniť svoje zákonné právo a domôcť sa neplatnosti dohody o majetkovom vyporiadaní s odporcom, u ktorej po podpísaní zistila nevýhodnosť pre seba. Pokiaľ by bola v priaznivej sociálnej a príjmovej situácii, toto svoje právo by pravdepodobne nevyužila. Súd pri novom rozhodovaní o trovách konania vyhodnotil pomery na strane oboch účastníkov, ktoré vyplynuli z obsahu spisu v tomto konaní a i z obsahu pripojeného spisu 5C/65/2009 o rozvode manželstva účastníkov a zistil, že navrhovateľka je nezamestnaná, pracuje len na základe dohody o vykonaní práce s príjmom 100,- eur mesačne. Od dcériného otca - odporcu v tomto konaní poberá len výživné. Pre nepriaznivé sociálne pomery bola v tomto konaní oslobodená od platenia súdnych poplatkov. Uhradenie trov konania odporcovi by mohlo mať na jej ťažkú finančnú situáciu nepriaznivý dopad, čo by pocítilo aj jej maloleté dieťa. Odporca je jej bývalým manželom a je otcom ich spoločnej maloletej dcéry, navyše je živnostníkom pracujúcim aj v zahraničí s nadštandardným príjmom, preto by nemal nepriznanie trov konania napriek úspešnosti v konaní výrazne pociťovať. Napriek tomu, že by mu patrila podľa zásady úspešnosti v konaní plná náhrada trov konania v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. (účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal), súd v tejto veci aplikoval ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. a odporcovi náhradu trov konania nepriznal s prihliadnutím na vyššieuvedené výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.“

Proti tomuto uzneseniu vo výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca namietajúc, že trovy konania nezavinil, v konaní bol úspešný. Práve okolnosti prípadu sú dôvodmi na zaviazanie navrhovateľku k náhrade trov konania. Majetkové pomery odporcu sú zlé. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie alternatívne ho zmenil a priznal odporcovi náhradu trov konania.

Navrhovateľka s podaným odvolaním nesúhlasila. Poukázala na majetkové pomery odporcu, ktorý podstatnú časť roka pracuje v zahraničí oproti jej majetkovým pomerom, keďže je nezamestnaná a pracuje iba na dohodu o vykonaní práce.

Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 212 O.s.p. preskúmal uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 O.s.p. a zistil, že uznesenie vo výroku o trovách konania je správne.

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Ustanovenia § 142 až § 150 O.s.p. upravujú predpoklady, za splnenia ktorých majú účastníci konania (alebo tretie osoby) právo na náhradu trov konania, ktoré vynaložili.

Aplikácia ustanovenia § 150 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a aby neodporovalo dobrým mravom.

Ustanovenie § 150 O.s.p. nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 150 O.s.p. preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

V sporovom konaní (ako je tomu nepochybne v danom prípade konania) sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Len výnimočne nemusí súd úspešnému účastníkovi priznať náhradu trov konania. Môže tak urobiť podľa ustanovenia § 150 O.s.p., podľa ktorého ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Zo slovného znenia uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 150 O.s.p. preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnému účastníkovi konania; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie § 150 O.s.p. sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod.

Zákon explicitne nevypočítava, ktoré okolnosti sú relevantné do takej miery, že môžu predstavovať dôvod na nepriznanie náhrady trov konania. Judikatúra považuje za nepostačujúci na aplikáciu § 150 O. s. p. len všeobecný záver hodnotiaci dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku (porov. R 34/1982, R 23/1989).

Rozhodujúcim pre potreby rozhodovania o náhrade trov konania bude preto zistenie, či možno od odporcu, ktorý má nárok na náhradu trov konania (§ 142 ods. 1 O.s.p.), spravodlivo žiadať, aby si náklady vzniknuté v súvislosti s predmetným konaním hradil sám.

Prvostupňový súd správne posúdil okolnosti prípadu a správne dospel k záveru, že v predmetnej veci sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady trov konania. Navrhovateľka sa osobne stará o ich maloleté dieťa. Je evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, pracuje iba na dohodu o vykonaní práce. Nepriaznivé majetkové pomery navrhovateľky v porovnaní s pomermi na strane odporcu sú tiež dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania.

Uvedené skutočnosti aj podľa názoru odvolacieho dôvodu sú dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania úspešnému účastníkovi konania. Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. bola preto dôvodná.

Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie v napadnutom výroku o trovách konania ako správne potvrdil v zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p.

Odporca nebol v odvolacom konaní úspešný (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p.) a tomu zodpovedá i výrok o náhrade trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.